SEJARAH TINGKATAN 1 · SESI 2026 · BAB 05

Tamadun Awal Dunia

Kenali lokasi empat tamadun awal dan bandingkan cara masyarakatnya mengurus pemerintahan, ekonomi, teknologi serta kehidupan di bandar.

EMPAT TAMADUN, LEMBAH SUNGAI · HLM. 92–103

MESOPOTAMIA **Euphrates & Tigris** Tanah di antara dua sungai.	MESIR PURBA **Sungai Nil** Sumber air dan tanah pertanian yang subur.
INDUS **Sungai Indus** Mohenjo-Daro dan Harappa.	HUANG HE **Sungai Huang He** Xia, Shang dan Zhou.

40 soalan objektif + skema berpenerangan

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____ Markah: _____ / 40

Cara menggunakan buku latihan

1. Baca nota ringkas bersama buku teks.
2. Jawab semua 40 soalan tanpa membuka skema.
3. Semak penerangan dan baca semula halaman yang dirujuk.

Rujukan kandungan: buku teks KPM/DBP, cetakan pertama 2016, halaman 90–115. Kod SP merujuk standard pembelajaran.

Soalan asli untuk ulang kaji, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Bahan berbantu AI; semakan guru secara bebas belum dibuat.

Nota ringkas

5.1 Empat Lokasi Tamadun Awal Dunia

Buku teks, hlm. 92-103 · SP 4.1.4

Empat tamadun yang dipelajari ialah Mesopotamia, Mesir Purba, Indus dan Huang He. Semuanya berkembang berhampiran sungai. Air membantu tanaman, petempatan dan perhubungan. Namun, penduduk juga perlu menghadapi cabaran alam seperti banjir. Usaha mengurus keadaan ini membantu perkampungan berkembang menjadi bandar yang lebih tersusun.

• Mesopotamia berada di antara Sungai Tigris dengan Sungai Euphrates.

• Mesir Purba berkembang di lembah Sungai Nil.

• Tamadun Indus berkembang di Lembah Sungai Indus.

• Tamadun Huang He berkembang di kawasan Sungai Kuning di China.

Fikir: Mengapakah lokasi berhampiran sungai membantu pembentukan petempatan?
Penerangan: Sungai menyediakan air bagi pertanian dan kehidupan serta laluan perhubungan.

5.1a Tamadun Mesopotamia

Buku teks, hlm. 94-97 · SP 4.1.4

Mesopotamia ialah kawasan di antara dua sungai di barat daya Asia. Orang Sumeria membina petempatan dan mengusahakan pertanian dengan sistem pengairan. Perkampungan kemudian berkembang menjadi bandar dan negara-kota. Ur menjadi pusat perdagangan serta pelabuhan. Dinding pertahanan, tempat ibadat dan terusan menunjukkan bahawa kegiatan bandar memerlukan pengurusan yang teratur.

• Sumeria ialah kerajaan terawal yang dihuraikan dalam tamadun ini.

• Sistem pengairan membantu mengawal aliran air untuk pertanian.

• Zigurat ialah tempat ibadat di pusat bandar.

• Ur terletak berhampiran Teluk Parsi dan dihubungkan dengan Sungai Euphrates.

• Dinding yang tinggi melindungi Ur daripada serangan.

Fikir: Apakah hubungan antara pembinaan terusan dengan perdagangan Ur?
Penerangan: Terusan menghubungkan bandar dengan sungai dan pelabuhan, lalu memudahkan pedagang datang.

5.1b Tamadun Mesir Purba

Buku teks, hlm. 98-99 · SP 4.1.4

Sungai Nil menyokong kehidupan Mesir Purba melalui tanah pertanian, makanan dan pengangkutan. Banjir tahunannya membawa lumpur yang menyuburkan tanah. Perkembangan kerajaan dibahagikan kepada Kerajaan Purba, Kerajaan Pertengahan dan Kerajaan Baru. Pemerintah menyatukan wilayah, mengurus perdagangan serta menyediakan perlindungan. Oleh itu, alam sekitar dan kepimpinan sama-sama mempengaruhi perkembangan tamadun ini.

• Raja Mennes menyatukan kerajaan utara dengan kerajaan selatan.

• Memphis menjadi ibu kota kerajaan yang dibuka oleh Raja Mennes.

• Thebes ialah ibu kota Kerajaan Pertengahan.

• Tentera dan kubu melindungi perdagangan di sepanjang Sungai Nil.

Fikir: Mengapakah banjir Sungai Nil boleh memberikan manfaat kepada petani?
Penerangan: Banjir membawa lumpur subur ke kawasan pertanian.

5.1c Tamadun Indus

Buku teks, hlm. 100-101 · SP 4.1.4

Penduduk di Lembah Sungai Indus membina petempatan kekal dan mengusahakan pertanian. Mereka menghadapi musim hujan serta musim kering yang boleh merosakkan tanaman. Hubungan perdagangan turut terjalin dengan Mesopotamia. Mohenjo-Daro dan Harappa memperlihatkan kemajuan perancangan bandar melalui susunan binaan serta kemudahan paip dan pembentungan yang teratur.

• Lokasinya dihuraikan di bahagian barat laut dan utara India dalam buku teks.

• Antara tanaman ialah gandum, barli dan kapas.

• Mohenjo-Daro dan Harappa ialah dua bandar terancang.

• Dinding bata Harappa dibina bagi mengelakkan banjir.

Fikir: Apakah bukti kemajuan kejuruteraan bandar dalam Tamadun Indus?
Penerangan: Pembinaan bandar terancang bersama sistem paip dan pembentungan.

5.1d Tamadun Huang He

Buku teks, hlm. 102-103 · SP 4.1.4

Tamadun Huang He berkembang di China dengan sungai sebagai asas petempatan dan pertanian. Sungai Kuning membawa lumpur yang subur tetapi limpahan airnya juga mengancam kampung. Kerajaan Xia, Shang dan Zhou muncul secara berturutan. Selain bercucuk tanam dan menternak, masyarakat menghasilkan pelbagai barangan. Peralatan pertanian berkembang apabila kegiatan pertanian semakin maju.

• Huang He bermaksud Sungai Kuning.

• Anyang menjadi pusat kerajaan Dinasti Shang.

• Semasa Dinasti Zhou, perkembangan meluas ke selatan Sungai Yangtze.

• Kegiatan lain termasuk pembuatan tembikar, kapal, sutera, sulaman dan ukiran.

Fikir: Apakah dua kesan sungai kepada masyarakat Huang He?
Penerangan: Lumpurnya menyuburkan tanah, tetapi limpahan airnya boleh menyebabkan banjir.

5.2 Perbandingan Sumbangan Tamadun Awal

Buku teks, hlm. 104-111 · SP 4.1.5, K4.1.8

Bandingkan empat tamadun menggunakan aspek yang sama supaya persamaan dan perbezaannya jelas. Aspek tersebut ialah pemerintahan, ekonomi, teknologi, kesenian serta binaan dan kemudahan. Sesuatu ciptaan menjawab keperluan masyarakat pada zamannya. Sumbangan awal seperti tulisan, pengairan dan perancangan bandar juga membantu kita memahami perkembangan kehidupan manusia yang semakin tersusun.

• Perbandingan menggunakan bukti bagi setiap tamadun.

• Sumbangan melibatkan idea, kemahiran dan binaan fizikal.

• Setiap tamadun mempunyai pencapaian tersendiri.

• Warisan ini boleh menjadi dorongan untuk menghasilkan pembaharuan.

Fikir: Apakah cara yang sesuai untuk membandingkan dua tamadun?
Penerangan: Pilih satu aspek yang sama, kemudian jelaskan sumbangan setiap tamadun menggunakan bukti.

5.2a Pemerintahan dan Pentadbiran

Buku teks, hlm. 104-108 · SP 4.1.5, K4.1.6

Pemerintahan empat tamadun mempunyai asas yang berbeza. Hammurabi mengukuhkan Babylon melalui pengurusan dan undang-undang. Firaun di Mesir Purba menjaga kestabilan serta perdagangan. Buku teks menerangkan peranan pendeta dalam pemerintahan Indus. Dalam Huang He pula, raja memerintah melalui sistem dinasti dan kepercayaan tentang mandat daripada syurga. Kepimpinan mempengaruhi kesejahteraan masyarakat.

• Kod Undang-undang Hammurabi meliputi perdagangan, kecurian, denda dan hukuman.

• Firaun menghantar tentera untuk melindungi pedagang.

• Pendeta Indus berpengaruh dalam agama dan pentadbiran.

• Mandat daripada syurga ialah kepercayaan masyarakat Huang He tentang kuasa raja.

Fikir: Bagaimanakah kepimpinan Firaun menyokong kegiatan ekonomi?
Penerangan: Perlindungan kepada pedagang membantu mewujudkan keadaan perdagangan yang aman.

5.2b Kegiatan Ekonomi

Buku teks, hlm. 104-109 · SP 4.1.5

Pertanian menjadi asas penting ekonomi tamadun awal, tetapi pekerjaan tidak terhad kepada petani. Lebihan hasil membolehkan kegiatan perdagangan dan pertukangan berkembang. Sungai membantu pengangkutan barangan, manakala terusan menyokong tanaman. Bandingkan hasil serta kegiatan setiap tamadun: tekstil dan kertas di Mesir, pelbagai barangan dagangan Indus, serta kemajuan alat pertanian Huang He.

• Di Mesopotamia, sebahagian petani menjadi pedagang atau artisan.

• Mesir Purba mengeksport tekstil dan kertas.

• Indus berdagang dengan Mesopotamia, termasuk hasil seperti manik dan gading gajah.

• Masyarakat Huang He membina terusan dan menggunakan batas untuk penanaman.

Fikir: Apakah kaitan lebihan hasil pertanian dengan pekerjaan baharu?
Penerangan: Bekalan makanan yang mencukupi membolehkan sebahagian penduduk menjadi pedagang atau artisan.

5.2c Teknologi

Buku teks, hlm. 110 · SP 4.1.5, K4.1.9

Teknologi awal berkembang untuk menyelesaikan keperluan mengira, mencatat dan membina. Mesopotamia menggunakan sistem nombor berasaskan 60. Mesir Purba menghasilkan papirus dan dakwat. Indus menunjukkan ketelitian dalam ukuran serta pembinaan bandar. Huang He menghasilkan alat pertanian dan kompas magnetik. Pencapaian ini menunjukkan bahawa pengetahuan boleh digunakan bagi memperbaik urusan harian.

- Mesopotamia membahagikan bulatan kepada 360 darjah.
- Hieroglif digunakan dalam penulisan Mesir Purba.
- Batu-bata Indus dibuat mengikut ukuran yang tepat.
- Huang He menghasilkan benang sutera dan mata wang syiling.

Fikir: Bagaimanakah ukuran yang tepat membantu pembinaan bandar Indus?
Penerangan: Ukuran membolehkan bahan binaan disediakan dengan saiz yang teratur.

5.2d Kesenian dan Kesusasteraan

Buku teks, hlm. 106-111 · SP 4.1.5, K4.1.7

Kesenian dan tulisan membolehkan masyarakat menyatakan idea serta menyimpan pengalaman. Mesopotamia menggunakan kuneiform dan merakam peristiwa pada batu. Mesir Purba menghasilkan lukisan pada dinding bangunan dan kuil. Seniman Indus membentuk patung daripada batu serta logam. Masyarakat Huang He menghasilkan tembikar, puisi dan lirik. Hasil ini mencerminkan kemahiran serta kreativiti masyarakat.

- Kuneiform dikaitkan dengan Mesopotamia.
- Lukisan dinding ialah antara hasil seni Mesir Purba.
- Patung Indus menunjukkan kemahiran kerja batu dan logam.
- Tembikar ialah antara kemahiran kesenian Huang He.

Fikir: Apakah persamaan antara ukiran peristiwa dengan lukisan dinding?
Penerangan: Kedua-duanya menyampaikan maklumat atau gambaran melalui hasil seni.

5.2e Binaan Bangunan dan Kemudahan

Buku teks, hlm. 106-107 · SP 4.1.5, K4.1.8

Binaan awal memenuhi keperluan keagamaan, penyimpanan, pengurusan bandar dan kehidupan harian. Mesopotamia mempunyai zigurat, manakala Mesir Purba dikenali dengan piramid serta sfinks. Indus membina kolam mandi besar, jelapang dan pembentungan. Di bandar Shang, istana serta tempat ibadat berada di tengah bandar. Fungsi sesuatu binaan membantu kita memahami kehidupan penduduknya.

- Piramid digunakan sebagai kawasan perkuburan raja Mesir.
- Zigurat berfungsi sebagai rumah ibadat.
- Bandar Indus mempunyai grid, jelapang, dewan dan sistem paip.
- Saliran Indus membawa air mandian ke longkang di bawah jalan.

Fikir: Mengapakah kemudahan saliran penting dalam perancangan bandar Indus?
Penerangan: Saliran menyediakan laluan tersusun untuk mengalirkan air yang telah digunakan.

Latihan objektif · 40 soalan

Arahan: Pilih satu jawapan terbaik, A, B, C atau D. Setiap soalan membawa 1 markah.

Tahap Asas, Faham dan Aplikasi digunakan sebagai panduan latihan; bukan pengelasan rasmi peperiksaan.

01. Empat tamadun awal membina petempatan berhampiran sungai. Gabungan keperluan manakah yang dapat dipenuhi oleh lokasi itu?

A. Tempat ibadat dan sumber batu binaan
B. Benteng pertahanan dan bekalan logam
C. Kawasan perkuburan dan simpanan senjata
D. Air tanaman dan laluan perhubungan

B5Q01 · Subtopik 5.1 · Faham

02. Seorang murid mentafsir nama Mesopotamia pada peta. Tafsiran manakah yang tepat?

A. Tanah di hujung sebuah pulau
B. Tanah di tengah sebuah tasik
C. Tanah di sekitar sebuah gunung
D. Tanah di antara dua sungai

B5Q02 · Subtopik 5.1 · Asas

03. Petani Sumeria mahu mengawal air sungai yang memasuki tanah pertanian. Kemudahan manakah yang sesuai berdasarkan tamadun mereka?

A. Menara pertahanan
B. Sistem pengairan
C. Dinding kuil
D. Tempat perkuburan

B5Q03 · Subtopik 5.1 · Faham

04. Pelawat melihat sebuah binaan seperti piramid di pusat bandar Mesopotamia. Binaan itu digunakan untuk kegiatan keagamaan. Apakah namanya?

A. Zigurat
B. Sfinks
C. Akueduk
D. Amfiteater

B5Q04 · Subtopik 5.1 · Asas

05. Kota Ur menerima kedatangan pedagang dari jauh. Ciri lokasi manakah yang menyokong peranannya?

A. Berada di Sungai Indus berhampiran Harappa
B. Berada di Sungai Huang He berhampiran Anyang
C. Berada di Sungai Euphrates berhampiran Teluk Parsi
D. Berada di Sungai Nil berhampiran Memphis

B5Q05 · Subtopik 5.1 · Faham

06. Model Ur memperlihatkan dinding tinggi mengelilingi kawasan kediaman dan kedai. Apakah keperluan utama yang ditangani oleh dinding itu?

A. Penyimpanan hasil tanaman
B. Pengurusan upacara keagamaan
C. Pengagihan air minuman
D. Keselamatan daripada serangan

B5Q06 · Subtopik 5.1 · Faham

07. Petani Mesir mendapati tanah di tebing sungai kembali subur selepas banjir tahunan. Apakah penjelasannya?

A. Banjir memindahkan pusat kerajaan
B. Banjir membawa batu untuk tembok
C. Banjir meluaskan kawasan gurun
D. Banjir membawa lumpur subur

B5Q07 · Subtopik 5.1 · Faham

08. Raja Mennes menyatukan dua kerajaan Mesir Purba. Bandar manakah yang kemudian dijadikan ibu kota kerajaannya?

A. Babylon
B. Anyang
C. Harappa
D. Memphis

B5Q08 · Subtopik 5.1 · Asas

09. Sebuah kad ulang kaji mencatat ibu kota Thebes dan perdagangan dengan Nubia. Kad itu menerangkan tahap Mesir Purba yang manakah?

A. Kerajaan Purba
B. Kerajaan Pertengahan
C. Kerajaan Baru
D. Kerajaan Sumeria

B5Q09 · Subtopik 5.1 · Asas

10. Pedagang Mesir menghadapi serangan penjahat di laluan perdagangan. Apakah langkah pemerintah yang dinyatakan dalam buku teks?

A. Menghantar tentera untuk melindungi mereka
B. Mengutamakan pembinaan makam diraja
C. Menukar ibu kota dari Thebes ke Ur
D. Menaikkan sewa tanah kepada petani

B5Q10 · Subtopik 5.1 · Faham

11. Susun tiga tahap kerajaan Mesir Purba daripada yang awal kepada yang kemudian.

A. Kerajaan Purba → Kerajaan Pertengahan → Kerajaan Baru
B. Kerajaan Baru → Kerajaan Purba → Kerajaan Pertengahan
C. Kerajaan Purba → Kerajaan Baru → Kerajaan Pertengahan
D. Kerajaan Pertengahan → Kerajaan Baru → Kerajaan Purba

B5Q11 · Subtopik 5.1 · Asas

12. Petani Lembah Indus menghadapi kerosakan tanaman dalam dua keadaan cuaca yang berbeza. Apakah pasangan keadaan tersebut?

A. Kabut dan hujan renyai
B. Banjir dan kemarau
C. Salji dan embun
D. Ribut salji dan fros

B5Q12 · Subtopik 5.1 · Faham

13. Kumpulan sejarah meneliti Mohenjo-Daro dan Harappa. Apakah ciri bersama kedua-duanya?

A. Pelabuhan di tebing Sungai Nil
B. Bandar yang dibina secara terancang
C. Kubu tentera di Teluk Parsi
D. Pusat pemerintahan Dinasti Shang

B5Q13 · Subtopik 5.1 · Asas

14. Dinding bata yang tebal mengelilingi Harappa mempunyai tujuan alam sekitar yang khusus. Apakah tujuan itu?

A. Menyekat angin laut
B. Menghalang letusan gunung
C. Mengurangkan salji
D. Mengelakkan banjir

B5Q14 · Subtopik 5.1 · Faham

15. Seorang petani Indus menyediakan tiga hasil tanaman untuk diperdagangkan. Pilihan manakah sepadan dengan tanaman yang dinyatakan dalam buku teks?

A. Padi, sekoi dan teh
B. Getah, kopi dan koko
C. Kelapa, tebu dan tembakau
D. Gandum, barli dan kapas

B5Q15 · Subtopik 5.1 · Asas

16. Mengapakah Sungai Huang He dikaitkan dengan warna kuning dalam namanya?

A. Nama itu merujuk kepada tembok kota berhampiran
B. Nama itu diambil daripada warna sutera diraja
C. Sungai itu mengalir melalui lombong emas utama
D. Sungai itu mengandungi banyak lumpur kekuningan

B5Q16 · Subtopik 5.1 · Faham

17. Kad sejarah bertajuk "Anyang" perlu dipadankan dengan kerajaan yang menjadikannya pusat pemerintahan. Pilihan manakah betul?

A. Kerajaan Pertengahan Mesir
B. Dinasti Xia
C. Kerajaan Sumeria
D. Dinasti Shang

B5Q17 · Subtopik 5.1 · Asas

18. Apakah urutan kerajaan awal Huang He yang betul?

A. Zhou → Xia → Shang
B. Xia → Shang → Zhou
C. Xia → Zhou → Shang
D. Shang → Zhou → Xia

B5Q18 · Subtopik 5.1 · Asas

19. Mengapakah masyarakat awal Huang He bergantung pada makanan yang dihasilkan sendiri dan belum berdagang dengan orang luar?

A. Kerajaan menutup semua kawasan pertanian
B. Pusat kerajaan dipindahkan ke Mesopotamia
C. Kedudukan geografinya terpencil
D. Penduduk mengutamakan pengimportan makanan

B5Q19 · Subtopik 5.1 · Faham

20. Seorang peniaga Babylon ingin mengetahui peraturan tentang perdagangan, denda dan hukuman. Apakah sumber peraturan yang berkaitan?

A. Perancangan bandar Harappa
B. Kod Undang-undang Hammurabi
C. Catatan ukuran Sungai Nil
D. Senarai peralatan pertanian Shang

B5Q20 · Subtopik 5.2 · Faham

21. Apakah golongan yang memegang teraju pemerintahan Indus menurut huraian buku teks?

A. Golongan pedagang asing
B. Golongan pembina kapal
C. Golongan petani nomad
D. Golongan pendeta

B5Q21 · Subtopik 5.2 · Asas

22. Seorang murid menulis bahawa raja Huang He memerintah dengan "mandat daripada syurga". Pernyataan itu merujuk kepada apa?

A. Kepercayaan tentang sumber kuasa pemerintah
B. Teknik membina istana di tebing sungai
C. Peraturan mengenakan cukai kepada petani
D. Kaedah memilih pedagang sebagai pegawai

B5Q22 · Subtopik 5.2 · Faham

23. Hammurabi memperbaik pungutan cukai dan meningkatkan perdagangan. Apakah pengajaran kepimpinan yang paling berkaitan?

A. Kemajuan hanya bergantung pada saiz istana
B. Urusan ekonomi boleh diabaikan oleh pemerintah
C. Pengurusan yang baik dapat menyokong kemakmuran
D. Peraturan tidak diperlukan apabila bandar membesar

B5Q23 · Subtopik 5.2 · Aplikasi

24. Hasil pertanian Mesopotamia meningkat melebihi keperluan. Perubahan pekerjaan manakah yang dihuraikan dalam buku teks?

A. Sebahagian petani menjadi pedagang dan artisan
B. Semua pedagang kembali hidup secara nomad
C. Semua tukang rumah menjadi golongan pendeta
D. Semua jurukira berhenti menyimpan rekod

B5Q24 · Subtopik 5.2 · Faham

25. Dua barangan manakah merupakan eksport utama Mesir Purba dalam perbandingan ekonomi buku teks?

A. Tekstil dan kertas
B. Manik dan gading gajah
C. Gangsa dan timah
D. Sutera dan kompas

B5Q25 · Subtopik 5.2 · Asas

26. Mengapakah kapal dagang dapat menyusuri Sungai Nil dan berlabuh di pelabuhan Mesir?

A. Sungai Nil lebar dan dalam
B. Sungai Nil cetek dan berpasir
C. Sungai Nil terputus daripada petempatan
D. Sungai Nil dipenuhi benteng melintang

B5Q26 · Subtopik 5.2 · Faham

27. Pedagang Indus membawa manik dan gading gajah ke sebuah tamadun yang mempunyai hubungan perdagangan dengannya. Tamadun manakah itu?

A. Yunani
B. Rom
C. Mesopotamia
D. China pada zaman Qin

B5Q27 · Subtopik 5.2 · Asas

28. Masyarakat Huang He membina terusan berhampiran kawasan tanaman. Apakah hubungan langsung terusan dengan kegiatan ekonomi mereka?

A. Terusan mengairi kawasan pertanian
B. Terusan menjadi kawasan perkuburan raja
C. Terusan menjadi tempat penyimpanan gandum
D. Terusan menggantikan semua alat membajak

B5Q28 · Subtopik 5.2 · Faham

29. Sebuah paparan menyatakan "nombor asas 60 dan bulatan 360 darjah". Paparan itu menunjukkan pencapaian masyarakat yang manakah?

A. Mesopotamia
B. Huang He
C. Indus
D. Mesir Purba

B5Q29 · Subtopik 5.2 · Asas

30. Penulis Mesir Purba perlu menyediakan dokumen penting. Gabungan bahan manakah yang sesuai dengan teknologi mereka?

A. Benang sutera dan sabit
B. Tembaga dan roda
C. Papirus dan dakwat hitam
D. Batu bata dan mortar

B5Q30 · Subtopik 5.2 · Faham

31. Batu-bata Indus dibuat mengikut ukuran saiz yang tepat. Keupayaan manakah paling jelas dibuktikan oleh penghasilan itu?

A. Kemahiran belayar
B. Kemahiran mengukur
C. Kemahiran menggubal undang-undang
D. Kemahiran menggubah puisi

B5Q31 · Subtopik 5.2 · Faham

32. Pameran teknologi Huang He hendak menambah satu hasil ciptaan yang disenaraikan dalam buku teks. Pilihan manakah sesuai?

A. Papirus Mesir
B. Grid bandar Indus
C. Kompas magnetik
D. Roda Mesopotamia

B5Q32 · Subtopik 5.2 · Asas

33. Pelajar mereka alat pertanian yang memudahkan kerja berdasarkan contoh Huang He. Pendekatan manakah paling menepati iktibar teknologi tamadun awal?

A. Mengabaikan masalah yang dihadapi pengguna
B. Menilai alat berdasarkan hiasannya sahaja
C. Menggunakan pengetahuan untuk menambah baik alat
D. Menolak sebarang perubahan pada alat lama

B5Q33 · Subtopik 5.2 · Aplikasi

34. Label "kuneiform" diletakkan pada sebuah bahan pameran tulisan. Bahagian tamadun manakah yang sesuai untuk bahan itu?

A. Mesir Purba
B. Mesopotamia
C. Indus
D. Huang He

B5Q34 · Subtopik 5.2 · Asas

35. Penyelidik mengkaji seni Mesir Purba pada permukaan bangunan dan kuil. Apakah hasil seni yang sedang dikajinya?

A. Patung logam Indus
B. Tembikar Shang
C. Lukisan dinding
D. Ukiran epik Babylon

B5Q35 · Subtopik 5.2 · Asas

36. Seniman Indus menghasilkan patung dengan menggunakan bahan yang manakah?

A. Papirus dan dakwat
B. Batu dan logam
C. Sutera dan kapas
D. Kayu dan kulit haiwan sahaja

B5Q36 · Subtopik 5.2 · Asas

37. Sebuah pameran mahu membezakan hasil kesusasteraan Huang He daripada kemudahan bandarnya. Bahan manakah perlu diletakkan di bahagian kesusasteraan?

A. Jelapang dan dewan
B. Puisi dan lirik
C. Istana dan kuil
D. Saliran dan paip

B5Q37 · Subtopik 5.2 · Faham

38. Mengapakah piramid Mesir Purba dikategorikan sebagai binaan berkaitan raja yang telah meninggal dunia?

A. Piramid menjadi pelabuhan untuk kapal dagang
B. Piramid menjadi bengkel pembuatan kompas
C. Piramid menjadi kawasan perkuburan raja
D. Piramid menjadi tempat latihan semua petani

B5Q38 · Subtopik 5.2 · Faham

39. Dalam bandar Indus, air mandian dialirkan ke longkang batu-bata di bawah jalan. Apakah sistem yang ditunjukkan?

A. Sistem pembentungan
B. Sistem penggiliran tanaman
C. Sistem pungutan cukai
D. Sistem timbang barang

B5Q39 · Subtopik 5.2 · Faham

40. Kelab sejarah menyediakan pameran tentang sumbangan tamadun awal. Tindakan manakah paling menunjukkan penghargaan yang berasaskan pembelajaran bab ini?

A. Memadam nama tamadun daripada setiap bahan pameran
B. Menilai semua tamadun berdasarkan keluasan wilayah sahaja
C. Menerangkan fungsi warisan dan sumbangannya kepada kehidupan
D. Menganggap semua ciptaan lama tidak mempunyai nilai

B5Q40 · Subtopik 5.2 · Aplikasi

Skema jawapan & penerangan

Semak alasan jawapan. Jika tersalah, baca semula subtopik dan halaman buku teks yang ditunjukkan.

01 **D**	02 **D**	03 **B**	04 **A**	05 **C**	06 **D**	07 **D**	08 **D**	09 **B**	10 **A**
11 **A**	12 **B**	13 **B**	14 **D**	15 **D**	16 **D**	17 **D**	18 **B**	19 **C**	20 **B**
21 **D**	22 **A**	23 **C**	24 **A**	25 **A**	26 **A**	27 **C**	28 **A**	29 **A**	30 **C**
31 **B**	32 **C**	33 **C**	34 **B**	35 **C**	36 **B**	37 **B**	38 **C**	39 **A**	40 **C**

01. D · Air tanaman dan laluan perhubungan

Sungai menyediakan air untuk tanaman serta menjadi laluan perhubungan.

Buku teks hlm. 92 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

02. D · Tanah di antara dua sungai

Mesopotamia merujuk kepada tanah di antara Sungai Tigris dengan Sungai Euphrates.

Buku teks hlm. 94 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

03. B · Sistem pengairan

Orang Sumeria membina sistem pengairan untuk mengawal aliran air sungai.

Buku teks hlm. 94 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

04. A · Zigurat

Zigurat ialah tempat ibadat yang dibina di pusat bandar Mesopotamia.

Buku teks hlm. 95 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

05. C · Berada di Sungai Euphrates berhampiran Teluk Parsi

Ur terletak di Sungai Euphrates berhampiran Teluk Parsi dan berfungsi sebagai pelabuhan perdagangan.

Buku teks hlm. 96 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

06. D · Keselamatan daripada serangan

Dinding tinggi dibina untuk melindungi Ur daripada serangan.

Buku teks hlm. 96 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

07. D · Banjir membawa lumpur subur

Banjir Sungai Nil membawa lumpur hitam yang menyuburkan kawasan pertanian.

Buku teks hlm. 98 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

08. D · Memphis

Raja Mennes membuka Memphis dan menjadikannya ibu kota.

Buku teks hlm. 99 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

09. B · Kerajaan Pertengahan

Thebes menjadi ibu kota Kerajaan Pertengahan yang berdagang dengan Nubia.

Buku teks hlm. 99 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

10. A · Menghantar tentera untuk melindungi mereka

Raja Mesir menghantar tentera, sementara kubu juga dibina di sepanjang Sungai Nil.

Buku teks hlm. 99 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

11. A · Kerajaan Purba → Kerajaan Pertengahan → Kerajaan Baru

Buku teks menghuraikan Kerajaan Purba, kemudian Kerajaan Pertengahan dan Kerajaan Baru.

Buku teks hlm. 99 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

12. B · Banjir dan kemarau

Musim hujan membawa banjir, manakala musim kering membawa kemarau yang merosakkan tanaman.

Buku teks hlm. 100 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

13. B · Bandar yang dibina secara terancang

Mohenjo-Daro dan Harappa ialah dua bandar terancang dalam Tamadun Indus.

Buku teks hlm. 101 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

14. D · Mengelakkan banjir

Buku teks menyatakan bahawa dinding tebal Harappa dibina bagi mengelakkan banjir.

Buku teks hlm. 101 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

15. D · Gandum, barli dan kapas

Buku teks menyenaraikan gandum, barli dan kapas antara tanaman penduduk Indus.

Buku teks hlm. 100 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

16. D · Sungai itu mengandungi banyak lumpur kekuningan

Nama Huang He bermaksud Sungai Kuning, yang membawa lumpur kekuningan dan subur.

Buku teks hlm. 102 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

17. D · Dinasti Shang

Anyang ialah pusat kerajaan Dinasti Shang.

Buku teks hlm. 103 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

18. B · Xia → Shang → Zhou

Kerajaan awal Huang He dihuraikan mengikut urutan Xia, Shang dan Zhou.

Buku teks hlm. 103 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

19. C · Kedudukan geografinya terpencil

Buku teks mengaitkan keadaan geografi yang terpencil dengan kebergantungan pada pengeluaran makanan sendiri.

Buku teks hlm. 102 · SP 4.1.4 · Subtopik 5.1

20. B · Kod Undang-undang Hammurabi

Kod Hammurabi meliputi perkara perdagangan, kecurian, denda dan hukuman.

Buku teks hlm. 108 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

21. D · Golongan pendeta

Buku teks menerangkan bahawa pendeta berpengaruh dalam agama dan pentadbiran Indus.

Buku teks hlm. 108 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

22. A · Kepercayaan tentang sumber kuasa pemerintah

Mandat daripada syurga ialah kepercayaan masyarakat Huang He tentang kebenaran untuk memerintah.

Buku teks hlm. 108 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

23. C · Pengurusan yang baik dapat menyokong kemakmuran

Pembaharuan pentadbiran Hammurabi dikaitkan dengan kemakmuran Babylon.

Buku teks hlm. 108 · SP K4.1.6 · Subtopik 5.2

24. A · Sebahagian petani menjadi pedagang dan artisan

Lebihan hasil pertanian membolehkan sebahagian penduduk beralih kepada perdagangan dan pertukangan.

Buku teks hlm. 109 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

25. A · Tekstil dan kertas

Tekstil dan kertas dinyatakan sebagai eksport utama Mesir Purba.

Buku teks hlm. 109 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

26. A · Sungai Nil lebar dan dalam

Lebar dan kedalaman Sungai Nil membolehkan kapal dagang menggunakannya.

Buku teks hlm. 109 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

27. C · Mesopotamia

Hubungan perdagangan Indus dengan Mesopotamia dinyatakan bersama hasil dagangan seperti manik dan gading gajah.

Buku teks hlm. 109 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

28. A · Terusan mengairi kawasan pertanian

Terusan dibina untuk mengairi tanah pertanian Huang He.

Buku teks hlm. 109 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

29. A · Mesopotamia

Mesopotamia menggunakan sistem nombor berasaskan 60 dan membahagikan bulatan kepada 360 darjah.

Buku teks hlm. 110 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

30. C · Papirus dan dakwat hitam

Orang Mesir menghasilkan papirus serta dakwat hitam untuk penulisan, termasuk dokumen penting.

Buku teks hlm. 110 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

31. B · Kemahiran mengukur

Ketepatan saiz batu-bata menunjukkan keupayaan masyarakat Indus dalam ukuran.

Buku teks hlm. 110 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

32. C · Kompas magnetik

Kompas magnetik ialah antara ciptaan yang dikaitkan dengan Huang He.

Buku teks hlm. 110 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

33. C · Menggunakan pengetahuan untuk menambah baik alat

Penciptaan alat pertanian Huang He membantu kegiatan petani dan menjadi contoh pembaharuan yang berguna.

Buku teks hlm. 110 · SP K4.1.9 · Subtopik 5.2

34. B · Mesopotamia

Tulisan kuneiform dikaitkan dengan Tamadun Mesopotamia.

Buku teks hlm. 106 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

35. C · Lukisan dinding

Masyarakat Mesir Purba menghasilkan lukisan pada dinding bangunan dan kuil.

Buku teks hlm. 111 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

36. B · Batu dan logam

Buku teks menyatakan bahawa patung Indus diperbuat daripada batu dan logam.

Buku teks hlm. 111 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

37. B · Puisi dan lirik

Huang He menghasilkan puisi dan lirik dalam tradisi masyarakatnya.

Buku teks hlm. 107 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

38. C · Piramid menjadi kawasan perkuburan raja

Buku teks menerangkan piramid sebagai kawasan perkuburan raja Mesir.

Buku teks hlm. 106 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

39. A · Sistem pembentungan

Longkang dan saliran utama ialah sebahagian kemudahan pembentungan bandar Indus.

Buku teks hlm. 107 · SP 4.1.5 · Subtopik 5.2

40. C · Menerangkan fungsi warisan dan sumbangannya kepada kehidupan

Buku teks menekankan penghargaan terhadap sumbangan tamadun awal kepada perkembangan kehidupan manusia.

Buku teks hlm. 112 · SP K4.1.8 · Subtopik 5.2

Sumber dan skop

Kandungan fakta: Sejarah Tingkatan 1, KSSM, KPM/DBP, cetakan pertama 2016, ISBN 978-983-49-1119-5. Standard dirujuk kepada DSKP KSSM Sejarah Tingkatan 1, KPM, terbitan 2016. Struktur bab disemak dengan Perincian DSKP dan Buku Teks Sejarah Tingkatan 1 pada portal Jabatan Muzium Malaysia.

Buka sumber buku teks KPM · DSKP KPM · Buka pemetaan DSKP

Nota ini ringkasan; gunakan bersama buku teks. Soalan dan penerangan ditulis semula secara asli. Tiada halaman atau latihan buku teks asal disertakan.

© 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi. Bahan asal untuk pembelajaran percuma.